

Vanemuise teatri visioon 2010-2014

Koostanud: Paavo Nõgene

Tartu, 2010 märts

1. Põhimõte
2. Ülesanded ja eesmärgid
 - 2.1. Draama
 - 2.2. Ballett
 - 2.3. Koor ja orkester
 - 2.4. Kirjandusala
 - 2.4.1. välissuhted
 - 2.5. Turundus
 - 2.6. Etendustegevuse koordineerimisosakond
 - 2.7. Administratsioon
 - 2.7.1. Raamatupidamine ja personalijuhtimine
 - 2.7.2. Haldus
 - 2.7.3. Peaadministraatori teenistus
 - 2.8. Lavatehniline osakond
 - 2.8.1. Lavatehnilise osakonna administratsioon
 - 2.8.2. Lavameistrid
 - 2.8.3. Kostüümiala
 - 2.8.4. Dekoratsiooniala
 - 2.8.5. Valgusala
 - 2.8.6. Heli- ja videoala
 - 2.8.7. Rekvisiidiala
 - 2.8.8. Jumestusala
 - 2.9. Sadamateater
3. Kokkuvõte

1. Põhimõte

Vanemuise teatri ülesandeks on Eesti suurima riikliku teatrina pakkuda kõikidele eestimaalastele, Eesti külalistele ning välismaal Eestist huvitatuile kõrgetasemelisi ja mitmekülgseid etendusi ja kontserte.

Eesmärgiks on jätkata teatri stabiilset ning kindlasuunalist arengut, milleks tuleb jätkata läbipaistvat juhtimist ja võimaldada kogu kollektiivile stabiilne, kindel, loominguine ning turvaline töökeskkond.

Vanemuise teater on Eesti ainuke kolmežanriteater ning selleks peab Vanemuise teater jääma ka tulevikus.

Vanemuise teatri eesmärgiks on säilitada ühtlaselt kõrge kunstiline tase kõikides žanrites, olles väga laia ja sobiva repertuaarivalikuga teater kõigile.

Vanemuise teatri repertuaarivaliku põhieesmärgiks on katta kõiki huvigruppe, et iga teatrist huvitatud kodanik leiaks endale repertuaarist midagi meelepärast.

2. Ülesanded ja eesmärgid

Vanemuine jätkab mitmežanrilise teatrina (draama, ballett, muusika).

Vanemuise teater jätkab eesmärgiga hoida saavutatud publikuarvu ning eesmärgiga suurendada külastajate arvu 200 000 külastajani sise- ja väliturismi ning väljasõiduetenduste arvelt. Külastajate hulga suurendamisel mängib olulist rolli teatri laienenud etendustegevus Tallinnas. Juhul kui teatri etendustegevuse laiendamine Tallinnas õnnestub plaanipäraselt, siis on realistlik saavutada 4 aasta perspektiivis Vanemuise teatri külastajate arvuks 250 000 külastust aastas.

Teater jätkab aktiivset külalisedendustegevust maakondadesse, teistesse Eesti linnadesse ja välismaadesse. Teater on seadnud 2010. ja 2011. aastal eesmärgiks saada väljaspool Tartut toimuva etendustegevuse raames vähemalt 40 000 külastajat, mis on ka eesmärgiks järgneval neljal aastal ja pigem tendentsiga külastajate arvu suurenemisele. Teater soovib anda kõrgekvaliteedilisi teatrielamusi 12 kuud aastas, mida on võimalik saavutada tänu mitmežanrilisusest võimalduvast paindlikust puhkusegraafikust töötajatel. Käesoleval aastal annab teater etendusi 12 kuul aastas ning olenevalt repertuaaripoliitikast on sooviks 12 kuud aastas etenduste andmist rakendada ka edaspidi.

Jätkame koostööd partneritega, et vahetada lavastajaid, kunstnikke, lavatehnilist ja lavaloomingulist personali teadmiste ja vilumuste omandamiseks.

Teater Vanemuine on aktiivselt alustanud teatri ajaloo jäädvustamisega, andes välja CD- ja DVD-plaate ning erinevaid ajaloolisi trükiseid, mis jäädvustavad teatri tänased tegemised ajalukku. 2009. aastal andis teater välja ülimahuka balletiajalugu käsitleva raamatu koos DVD-plaadiga, mis tutvustab Vanemuise balleti ajalugu läbi 70 aasta. 2010. aastal – Eesti rahvusliku teatri 140 sünnipäeval - andsime välja juubelialbumi „Vanemuine 140“, mis võtab kümnendite kaupa kokku kogu Vanemuise teatri ajaloo. Välja on antud algupärase lastemuusikalide Lumekuninganna, Detektiiv Lotte ja Nukitsamees CD-plaadid, rockkooperi RUJA DVD; peatselt lisanduvad Vanemuise Sümfooniaorkestri CD ning lastemuusikali Detektiiv Lotte DVD-plaadid.

Teatri eesmärgiks on pakkuda vabaõhuprojekte kõikides oma žanrites.

Tartu linnas kasutab teater etendustegevuseks kolme maja – suurt maja, väikest maja ja Sadamateatrit. Kolme maja tehnilist sisustust uuendatakse pidevalt, et vastata võimalikult palju kaasaja tehnilistele nõuetele.

Teater peab oluliseks, et Eesti Vabariik leiaks võimalused väikese maja järkjärguliseks renoveerimiseks või kapitaalremondiks. Teater on läbi viinud Vanemuise tänav 6 detailplaneeringu muudatuse, soovides leida võimalusi lisatööpindade ja uue *blackbox*-saali ehitamiseks. Korraldatud on arhitektuurikonkurss ning valitud välja arhitektuurne lahendus kavandatavale juurdeehitusele. Uue *blackbox*i ja orkestri proovisaali ehitus annab paremad võimalused ja tingimused publikule ja teatritöötajatele. Samuti on teatri omanikule – Eesti riigile - pikemas perspektiivis õigem pidada üleval endale kuuluvat saali kui rendisaali. Uue *blackbox*-saali valmimise korral lõpetab teater rendilepingu Sadamateatri kasutamise osas.

Vanemuise teater on suurendanud laste- ja noortelavastuste osakaalu repertuaaris ning soovib saavutatud proportsioone hoida.

Teater Vanemuine on tellinud ja tellimas ka edaspidi algupärandeid kõikides žanrites. Viimase aasta jooksul on lavale jõudnud algupärandid nii draama-, muusika- kui tantsužanris. Teater on tellinud 2010. ja 2011. aastaks Eesti heliloojatelt uued teosed kahe täispika tantsulavastuse lavaletoomiseks.

Teater on hüppeliselt suurendanud noortetöö osakaalu teatris ja saanud seeläbi ka avaliku tunnustuse osaliseks Tartu linnas. Noortetöö on teatrile strateegiliselt oluline tegevus ja selle osakaalu suuredatakse igal aastal läbi erinevate noorteprogrammide, noorteloengute ja haridusprogrammide.

Saalide täituvusprotsenti soovime hoida umbes 70-80% piirimail, mis on tänastes tingimustes reaalne.

Teater on teinud seoses üleilmse majandussurutisega olulisi muudatusi finantsplaanides ning järgib ranget eelarvepoliitikat. Teater kasutab väga konservatiivset eelarvepoliitikat ning hoiab seda ka tulevikus. Samas teeb teatrile muret riigidotatsiooni liiga suur vähenemine. Teater vajab jätkusuutliku tegevuse tagamiseks ning jätkamiseks ainulaadse kolmežanrilise teatrina riigidotatsiooni suurenemist 2011. aasta eelarves. Vastavad vajadused on Kultuuriministeeriumile edastatud.

Vanemuise teater on suurendanud viimase kolme aastaga teatri omatulu 27,9% (omatulu prognoos 2010. aastal 37,19 miljonit krooni ja 2007. aasta tulemus 29,07 miljonit krooni), millega on jõudnud omatulu meie hinnangul hetkel võimaliku maksimumini ning selle suurendamine enne aastat 2013 ei ole mõeldav.

Ühtlasi on Vanemuise teatri omatulu osakaal teatri kogueelarvest ebamõistlikult suur ning vastuolus Euroopa Liidu keskmisega, milleks peetakse 80% riigitoetus / 20% omatulu.

Teatril on mahukad koostöölepingud erasektoriga, kes toetavad Vanemuise teatrit ja teatri arengut ka edaspidi.

2.1. Draama

Vanemuise draamasektor on elanud läbi uuenduskuuri ning meie trupis on toimunud loomulikke liikumisi, mis on tavapärane ning truppi värskendav. Trupiga on liitunud uusi näitlejaid ja lavastajaid.

Vanemuise draamarepertuaar peab sisaldama lavastusi kõikidele vanusegruppidele (eakad, täiskasvanud, noored, lapsed). Samuti on mõeldav liigitada lavastusi ka nõudlikumale ning vähem nõudlikumale publikule. Ka see liigitus ning tasakaal on kindlasti uuslavastuste planeerimisel oluline ning täna saame öelda, et meie

repertuaarist on kõigil huvilistel ning sihtgruppidel võimalik leida endale sobiv lavastus.

Igal hooajal tuuakse välja keskmiselt 6-7 uut lavastust, millest vähemalt üks on lastelavastus ning kaks-kolm on suurekoosseisulised lavastused. Repertuaaris on eesti algupärane, lastelavastused, komöödiad, maailmakirjanduse klassikasse kuuluvad lavastused ja lavastused kas eesti või maailma uuemast dramaturgiast.

Soovime jätkata traditsiooni, et draamatrupiga töötavad igal aastal erinevad lavastajad nii Eestist kui välismaalt.

2.2. Ballett

Vanemuise teatri balletitrupp koosneb 38 tantsijast 14 riigist. Balletirepertuaar on avar ja lai ning täidab ühe klassikalise balletiteatri nõuded. Repertuaaris on lasteballett, üks vaatamänguline showballett, moderntantsu projekt, klassikalised balletilavastused. Balletitrupp osaleb vastavalt vajadusele ooperi-, opereti-, muusikali- ja ka draamalavastustes. Samuti on balletižanrisse lisandunud algupärane Oskar Lutsu „Kevade“ ainetel, mis saanud suure tunnustuse osaliseks.

2009. aasta suvel viis Vanemuise teater esmakordselt Eestis balletitrupi suurele vabaõhulavale ning andis „Vanemuise ballett 70“ raames suurejoonelise tasuta balletigala Tartu Lauluväljakul koos külalisteatrite esindajatega.

Igal hooajal on kutsutud vähemalt üks välislavastaja (vajadusel koos meeskonnaga) ning vastava repertuaari olemasolul külalissolistid.

Vanemuise ballett hoiab ka edaspidi isikupärast joont, valides repertuaari originaalkoreograafia tipplavastajaid nii kodu- kui välismaalt ja võimaldades noortel tantsijatel ja koreograafidel endi võimeid näidata. Vanemuise balletitrupp annab võimaluste piires külalissetendusi ka väljaspool Eestit.

2.3. Koor, solistid ja orkester

Koori koosseis jääb väljakujunenud suuruse piiridesse.

Teater muretseb koorile lisaks lavastustes kasutatavatele kostüümidele ka kontserttegevuseks vajalikud esinemisriided.

Kooriartistidele korraldab teater hääleseade tunde.

Koor osaleb teatri ooperi-, opereti-, muusikali- ja draamalavastustes vastavalt repertuaarist tulenevatele vajadustele. Vanemuise ooperikoor annab igal aastal ka 2 tasuta kontserti, millest üks toimub Tartus ja teine mujal Eestis.

Teater omab osalist solistide koosseisu ja hoiab seda olemasoleval tasemel. Teatri põhimõtteline otsus on kutsuda ooperilavastustesse esinema soliste *freelancer*-põhimõttel, kuna see annab võimaluse valida rollidesse sobivaimaid soliste laiema valiku seast. Samuti on põhjuseks *freelancer*-artistide kasutamise eelistamisel see,

et oma väga hea solistide koosseisu loomiseks pole teatril solistidele piisavat rakendust ooperižanris, mis omakorda on tingitud ooperipubliku piiratud hulgast Tartus. Teater tutvustab ooperižanri võimaluste piires, kuid loodab, et selle žanri tutvustamisele hakkab rohkem rõhku ja tähelepanu pöörama selle žanri peamiseks arendajaks ellu kutsutud Rahvusoper Estonia.

Vanemuise orkester jätkab väljakujunenud suuruses - 66 orkestranti, neist üks on intendant. Teatris on aastatel 2010-2014 statsionaarselt kaks dirigenti, kellest üks on muusikajuht. Orkester osaleb vastavalt vajadusele ballettides, ooperites, operettides, muusikalides, draamalavastustes ja annab kontserte.

Teater uuendab igal aastal koostöös Eesti Kultuurkapitaliga orkestri pilliparki. Teater organiseerib aastatel 2010-2014 võimalikult paljude külalisdirektide kutsumise Vanemuisesse, mis arendab orkestrit ja rikastab repertuaarietenduste helikeelt. Vanemuise teater on saavutanud viimaste aastatega selle, et meie orkestrit juhatavad väga tihti tippdirigendid nii Eestist kui mujalt.

2.4. Kirjandusala

Kirjandusalas töötab 4 inimest (juhataja-draamatoimetaja, muusikatoimetaja, balletitoimetaja ja raamatukoguhoidja).

Kirjanduslal on võimalus täiendada teatri video- ja fonoteeki, milleks teater eraldab rahalised vahendid. Kirjandusala ülesandeks on koostöös videoalaga jäädvustada kõik Vanemuise teatri uuslavastused DVDle.

Kirjandusala töötajatel on võimalik külastada võimaluste piires rahvusvahelisi teatريفestivale. Loodud on digitaalne videoarhiiv Vanemuise teatri lavastustest.

2.4.1. Välissuhted

Kirjandusala toimetajate ülesandeks on regulaarne koostöö sõprusteatritega, et otsida võimalusi ning sõlmida kokkuleppeid külalissetenduste andmiseks väljaspool Eestit ning samuti leida võimalusi meie töötajate osavõtuks festivalidest. Teatril ei ole hetkel eraldi välissuhete juhti, sest teatri reisimisvõimalusi arvesse võttes on mõistlikum antud tegevust korraldada läbi valdkonna toimetajate ja loominguliste juhtide.

2.5. Turundus

Turundusosakond jätkab tööd väljakujunenud suuruses ning osakonda suurendatakse vastavalt reaalsele vajadusele, tulenevalt turusituatsioonist. Turundusosakond suurendab aktiivset müügitgevust. Rohkem hakatakse tähelepanu pöörama välisturistide teatrikülastustele Vanemuisesse ning tegeletakse aktiivselt Vanemuise kui Eesti vanima teatri imago hoidmisega. Teatri aktiivne etendustegevus Tallinnas on suurendanud ja muutnud mõneti teatri reklaamistrateegiat. Teater teeb turundussektoris koostööd erinevate kultuuri- ja majutusasutustega Tartus ja Tallinnas.

Müügitöö käib sihtgruppide ja erinevalt žanrite kaupa, agressiivsemalt pakutakse uuslavastusi ja klientidega suhtlemine on vahetum. Pakkumisi tehakse firmadesse (personalijuhtidele, sekretärile), reisibüroodele ja –korraldajatele. Iga hooaja alguseks luuakse uus reklaamistrateegia, mis tugineb just selle hooaja repertuaari rõhuasetustel.

2.6. Etendustegevuse koordineerimisosakond

Osakonnas töötavad osakonna juhataja, 4 kontsertmeistrit, 5 inspitsienti. Nende kasutuses on kolm ruumi: juhataja kabinet, kontsertmeistrite ruum ja inspitsientide ruum.

2.7. Administratsioon

2.7.1. Raamatupidamine ja personali juhtimine

Osakonna isikkoosis on 7 inimest koos personalijuhi ja tema assistendiga. Teater võimaldab igal töötajal end kord aastas koolitada seadusandluse ja/või raamatupidamise alal.

2.7.2 Haldusosakond

Haldusosakonna ülesandeks on viia ellu ülesseatud renoveerimisplaanid ning tegelda igapäevaste tekkivate probleemide operatiivse lahendamisega. Kuna hooned on vanad ja amortiseerunud, vajavad need pidevat hoolt, et tagada etendustegevuse kvaliteetne toimimine.

2.7.3. Peaadministraatori teenistus

Peaadministraatori teenistus jätkab väljakujunenud koosseisuga. Eraldi ruumid on peaadministraatoril, koristajatel ning administraatoritel. Teater tagab klienditeenindajate iga-aastase koolituse enne uue hooaja algust. Teater tagab vajalikud ja kaasaegsed töövahendid.

2.8. Lavatehniline osakond

2.8.1. Lavatehnilise osakonna administratsioon

Töö jätkub väljakujunenud meeskonnas, mille moodustavad osakonna juhataja ning juhataja abi. Teostatud on tööruumide kaasajastamine ning loodud vajalikud töötingimused suuremõõduliste lavamakettide arutelude läbiviimiseks.

2.8.2 Lavameistrid

Lavameistrite koosseisu suurus on otseses sõltuvuses teatri statsionaari- ja väljasõiduetenduste arvust. Teater võimaldab täiendkoolitusi ja *workshop*'idest osavõttu tehnilisele personalile.

2.8.3 Kostüümiala

Kostüümiala jätkab väljakujunenud koosseisus ning renoveeritud tööruumides. Teater võimaldab täiendkoolitust.

2.8.4. Dekoratsiooniala

Dekoratsiooniala kõik töökodade ruumid on remonditud ning varustatud uue tehnikaga.

Dekoratsioonide ladustamise probleem tuleb lahendada suure ja väikese maja juurdeehituste raames, seni kasutakse dekoratsioonide ladustamiseks rendipindu. Teater võimaldab tööriided ja erialast koolitust.

2.8.5. Valgustusala

Valgustusala jätkab väljakujunenud isikkoosseisuga. Tegeleda tuleb uuenduslike lahenduste leidmisega lavastuste valgusrežiis. Korraldatakse koolitusi välismaiste valguskunstnike poolt, et tõhustada veelgi tööd uuenenud valgustehnikaga. 2009. aastal uuendati väikese maja valguspark, kuna kapitaalremont viibib ning antud uuendusega ei olnud võimalik oodata. Teater kutsub uuslavastuste valguskunstnikeks erinevaid professionaale nii Eestist kui väljastpoolt Eestit.

2.8.6. Heli- ja videoala

Teater võimaldab heli- ja videotehnikutel osa võtta nüüdisaegse tehnika kursustest ja messidest Eestis. Järkjärgult suurendatakse tehnikaparki, vastavalt uuslavastuste vajadustele. Samuti uuendatakse kõrimikrofonide parki ning tegeletakse väikese maja renoveerimise ettevalmistusega. Valmistatakse ette väikese maja tehnika uuendamist. 2009. aastal uuendati väikese maja helitehnikat.

2.8.7. Rekvisiidiala

Rekvisiidialas on läbi viidud rekvisiidiala ruumide remont ning rekvisiidiala isikkoosseis jätkab väljakujunenult.

2.8.8. Jumestusala

Teater võimaldab töötajatele erialast ja tervisekaitsekoolitust, osalemist messidel Eestis, võimalusel vähemalt kord aastas kogemuste omandamist välisteatrites ning osalemist kursustel.

2.9. Sadamateater

Rendisuhted Sadamateatriga jätkuvad kuni aastani 2012, kuid võimalusel see lõpetatakse, kui õnnestub enne tähtaega valmis ehitada uus *blackbox*-teater suure maja kinnistule.

Mahukaid investeeringuid olemasolevasse Sadamateatri hoonesse ei planeerita. Sadamateatriga sõlmitud kunagine rendileping on teatrile koormav ja raske ning pikemas perspektiivis peab teater õigemaks omada *blackbox*-saali, mitte seda rentida.

3. Kokkuvõte

Vanemuise teater on saavutanud soovitud stabiilsuse, me omame toimivat struktuuri, konkretiseerunud ja selginenud on paljude alade tööülesanded. Teatri juhtimine on läbipaistev, infoliikumine teatris normaalne. Palju on tehtud töötajate töötingimuste parendamiseks ning tänases majanduslikult keerulises olukorras võetakse kasutusele erinevaid meetmeid, et Vanemuise teatri püsikkoosseisuliste töötajate heaolu, turvatunne ja kindlus tuleviku ees tagada.

Vanemuise teater on Eesti kõige külastatavam teater, mis näitab publiku usaldust ning õiget repertuaarivalikut. Vanemuise teatri finantsseis on rahuldav, kuid 2011. aastal vajab teater riigidotsiooni suurenemist, et tagada kolmežanriteatri jätkusuutlikkus ja säilimine. Vanemuise teatri väga oluliseks vajaduseks on väikese maja renoveerimine, et teater saaks tagada etendustegevuse toimumise.

Pean oluliseks jätkata teatri stabiilset ning kindlasuunalist arengut. Tuleb jätkata läbipaistvat juhtimist ja võimaldada kogu kollektiivile stabiilne ja kindel loominguline ning turvaline töökeskkond. Pean oluliseks seista selle eest, et

Vanemuises säiliks mitmežanrilisus, mis on Vanemuise identiteet. Vanemuise teater soovib liikuda alati edasi ning seda tempokalt ja silmapaistvalt.

Paavo Nõgene
Teatrijuht

24.märts 2010